

Geçici Süreyle Kur Farkı Zararlarının Teknik İflas Hesaplamasına Dahil Edilmemesine İlişkin Düzenleme

mADDE 376- (1) Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının yarısının zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşılırsa, yönetim kurulu, genel kurulu hemen toplantıya çağırır ve bu genel kurula uygun görüldüğü iyileştirici önlemleri sunar.(2) Son yıllık bilançoya göre, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, derhâl toplantıya çağrılan genel kurul, sermayenin üçte biri ile yetinme veya sermayenin tamamlanmasına karar vermediği takdirde şirket kendiliğinden sona erer.(3) Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim kurulu, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış, fiyatları üzerinden bir ara bilanço çıkartır. Bu bilançodan aktiflerin, şirket alacaklılarının alacaklarını karşılamaya yetmediğinin anlaşılması halinde,

yönetim kurulu, bu durumu şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesine bildirir ve şirketin iflasını ister. Meğerki, iflas kararının verilmesinden önce, şirketin açığını karşılayacak ve borca batık durumunu ortadan kaldıracak tutardaki şirket borçlarının alacaklıları, alacaklarının sırasının diğer tüm alacaklıların sırasından sonraki sıraya konulmasını yazılı olarak kabul etmiş, ve bu beyanın veya sözleşmenin yerindeliği, gerçekliği ve geçerliliği, yönetim kurulu tarafından iflas isteminin bildirileceği mahkemece atanan bilirkişilerce doğrulanmış,

olsun. Aksi ha^lde mahkemeye bilirkişi incelemesi için yapılmış, başvuru, iflas bildirimini olarak kabul olunur.“**Tebliğ İle Yapılan Düzenleme Ne?**Ticaret Bakanlığı tarafından 15 Eylül 2018 tarihli ve 30536 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **“6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 376. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ”** ile, halka açık olmayan anonim ve limited şirketler ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin 6102 sayılı TürkTicaret Kanununun 376. maddesi kapsamında sermayelerinin kaybı veya borca batık olma durumlarında uyulacak usul ve esaslar düzenlenmiştir.Ayrıca,aynı Tebliğ ile, sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararlarının dikkate alınmayabileceğine ilişkin geçici bir düzenleme de bulunmaktadır.

Halka açık şirketler bakımından mezkur maddenin uygulaması ise Sermaye Piyasası Kurulu’nun 10.04.2014 tarih ve 11/352 sayılı Kararı’nda açıklanmıştır.**1) Sermaye Kaybı**Sermaye kaybı konusu gerek 376. Maddede gerekse söz konusu Tebliğde aşağıdaki şekilde ikiye ayrılmıştır: – Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması, – Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması.**Sermaye Kaybı Halinde Yönetim Organı Ne Yapacak?**Son yıllık bilançodan, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı anlaşıldığı takdirde, Yönetim organının, genel kurulu hemen toplantıya çağırması gerekmektedir. Genel kurulun gündem maddeleri arasında, sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının karşılıksız kaldığı belirtilecektir. Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının ya da üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kaldığı durumlarda, farklı bir gündem ile toplantıya çağrılmış olsa dahi bu husus mutlak suretle genel kurulda görüşülür. Yönetim organı; – Anonim şirketlerde yönetim kurulunu, – Limited şirketlerde müdür veya müdürler kurulunu, – Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde

yöneticiyi veya yöneticileri ifade etmektedir. **Sermaye İle Kanuni Yedek Akçeler Toplamının En Az Yarısının Karşılıksız Kalması**Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az yarısının karşılıksız kalması halinde yönetim organı, bu genel kurula uygun gördüğü iyileştirici önlemleri sunar. Yönetim organı, son bilançoyu genel kurula sunarak şirketin finansal yönden bulunduğu durumu bütün açıklığıyla ve her ortağın anlayabileceği şekilde anlatır. Bu hususta genel kurula rapor da sunulabilir. Yönetim organı, şirketin mali durumundaki kötüleşmeyi ortadan kaldırmak veya en azından etkilerini hafifletmek amacıyla, uygun gördüğü sermayenin tamamlanması, sermaye artırımını, bazı üretim birimlerinin veya bölümlerinin kapatılması ya da küçültülmesi, iştiraklerin satışı, pazarlama sisteminin değiştirilmesi gibi iyileştirici önlemleri alternatifli ve karşılaştırmalı olarak aynı genel kurula sunar ve açıklar. Genel kurul, sunulan iyileştirici önlemleri aynen kabul edebileceği gibi, değiştirerek de kabul edebilir ya da sunulan önlemler dışında başka bir önlemin uygulanmasına karar verebilir. **Sermaye İle Kanuni Yedek Akçeler Toplamının En Az Üçte İkisinin Zarar Sebebiyle Karşılıksız Kalması**Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde, toplantıya çağrılan genel kurul; a) Sermayenin üçte biri ile yetinilmesine ve Kanunun 473 ilâ 475 inci maddelerine göre sermaye azaltımı yapılmasına, b) Sermayenin tamamlanmasına, c) Sermayenin artırılmasına, karar verebilir. **Sermayenin Azaltılması**Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının en az üçte ikisi zarar sebebiyle karşılıksız kalan şirketin genel kurulu, sermayenin üçte biriyle yetinmeye karar verdiği takdirde sermaye azaltımı yapılır. Bu şekilde yapılacak **sermaye azaltımında** yönetim organı, **alacaklıları çağırmaktan** ve **bunların haklarının ödenmesinden** veya **teminat altına alınmasından** vazgeçebilir. **Sermayenin Tamamlanması****Sermayenin tamamlanması**, bilânço açıklarının ortakların tamamı veya bazı ortaklar tarafından kapatılmasıdır. Kanuni yedek akçelerin yitirilen kısımlarının tamamlanmasına gerek yoktur. Sermayenin tamamlanmasına karar

verilmesi halinde her ortak zarar sebebiyle karşılıksız kalan tutarı kapatacak miktarda parayı vermekle yükümlüdür. Her ortak, payı oranında tamamlamaya katılabilir ve verdiği geri alamaz. Bu yükümlülük, sermaye konulması veya borç verilmesi niteliğinde olmayıp karşılıksızdır. Ayrıca yapılan ödemeler, gelecekte yapılacak sermaye artırımına mahsuben bir avans olarak nitelendirilemez. Sermayenin tamamlanamaması, bazı ortakların kendi istekleriyle tamamlama yapmasına engel oluşturmaz. Bilanço zararlarının kapatılması için getirilen yükümlülükler uyarınca yapılan ödemeler öz kaynaklar içerisinde sermaye tamamlama fonu hesabında toplanır ve takip edilir.

Sermayenin Artırılması Genel kurul tarafından; a) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması ile birlikte eş zamanlı olarak istenilen tutarda artırımına karar verilebilir. Sermayenin azaltılması işlemi ile birlikte eş zamanlı sermaye artırımında artırılan sermayenin en az dörtte birinin ödenmesi şarttır. b) Sermayenin zarar sonucu ortaya çıkan kayıp kadar azaltılması yoluna gidilmeden sermaye artırımına karar verilebilir. Bu şekilde yapılacak sermaye artırımında sermayenin en az yarısını karşılayacak tutarın tescilden önce ödenmesi zorunludur.

Genel Kurulun Gerekli Tedbirlerden Birini Almaması Sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte ikisinin zarar sebebiyle karşılıksız kalması halinde genel kurulun, yukarıda belirtilen tedbirlerden birine karar vermemesi halinde şirket kendiliğinden sona erer. Bu şekilde sona eren şirketin tasfiye işlemleri, Kanunun 536. ve devamı maddelerine göre yürütülür.

2) Borca Batık Olma Durumu (Sermaye İle Kanuni Yedek Akçeler Toplamının Tamamının Karşılıksız Kalması) Borca batık olma durumu, şirketin aktiflerinin borçlarını karşılayamaması halidir. Borca batık durumda olmanın işaretleri, yıllık ve ara dönem finansal tablolardan, denetime tabi şirketlerde denetim raporlarından, erken teşhis komitesinin raporlarından, yönetim organının belirlemelerinden ortaya çıkabilir. Şirketin borca batık durumda bulunduğu şüphesini uyandıran işaretler varsa, yönetim organı, aktiflerin hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de muhtemel satış fiyatları üzerinden bir ara bilanço

çıkartır. Yönetim organı, hem işletmenin devamlılığı esasına hem de aktiflerin muhtemel satış değerlerine göre çıkarılan ara bilanço üzerinden aktiflerin şirket alacaklarını karşılamaya yetmediğine karar vermesi ve yukarıda belirtilen tedbirleri almaması halinde şirketin iflası için mahkemeye başvurur.

3) Sermaye Kaybı Veya Borca Batık Olma Durumları**Finansal Tablolar Esas alınarak Tespit Edilecek**Şirketlerin sermaye kaybı veya borca batık olma durumları, Kanunun 88. maddesine göre hazırlanacak finansal tablolar esas alınarak belirlenecektir. Finansal tabloların düzenlenmesinde ihtiyari olarak Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanmasının tercih edilmesi halinde, bahsi geçen durum bu şekilde hazırlanan finansal tablolar üzerinden değerlendirilecektir.

4) Sermayenin Kaybı Veya Borca Batık Olma Durumları**Başka Şirketle Birleşilerek de Giderilebilir Mi?**Sermaye kaybı veya borca batık durumda olan bir şirket, kaybolan sermayeyi karşılayabilecek tutarda serbestçe tasarruf edilebilen özvarlığa sahip bulunan bir şirket ile birleşebilir. Birleşmeye taraf olan bir şirketin, sermayesiyle kanuni yedek akçeleri kaybolmuş veya borca batık durumda olması halinde; birleşmeye taraf olan diğer şirketin kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği özvarlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların, hesap şekli de gösterilerek doğrulandığı veya belirtilen durumların mevcut olmadığının doğrulandığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ile ortaya konulur. Devrolunan şirketlerin denetime tabi olması halinde bu rapor, denetime tabi şirketin denetçisi tarafından da hazırlanabilir.

5) Geçici Düzenleme: Henüz İfa Edilmemiş Yabancı Para Cinsi Yükümlülüklerden Doğan Kur Farkı Zararları, 01.01.2023 Tarihine Kadar, Kanunun 376. Maddesi Kapsamında Sermaye Kaybı Veya Borca Batık Olma Durumuna İlişkin Yapılan Hesaplamalarda Dikkate Alınmayabilecek !Son gün ve aylarda yaşanan dövizdeki aşırı yükselme ve yabancı paraların gereğinden fazla değerlenmesi, yabancı para cinsinden yükümlülükleri bulunan şirketleri “teknik iflas” olarak adlandırılan sermaye kaybı ve borca batıklık sorunu ile

karşı karşıya bırakmıştır. Bu konunun iş dünyasında yarattığı sıkıntıyı gidermek ve döviz kurlarında yaşanan aşırı dalgalanmalarnedeniyle ortaya çıkan kur farkı zararlarının öz kaynaklarda yarattığı tahribatı ve uygulamada “teknik iflas” olarak nitelendirilen durumları belli bir süre önleyebilmek ve şirketleri teknik iflasa karşı koruma altına almak amacıyla söz konusu Tebliğde aşağıdaki geçici düzenleme yapılmıştır: **“GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 1/1/2023 tarihine kadar, Kanunun 376 ncı maddesi kapsamında sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsi yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilir.”** Tebliğdeki bu geçici düzenlemeye göre, 1 Ocak 2023 tarihine kadar, Kanunun 376. maddesi kapsamında şirketlerde sermaye kaybı veya borca batık olma durumuna ilişkin yapılan hesaplamalarda, henüz ifa edilmemiş yabancı para cinsinden yükümlülüklerden doğan kur farkı zararları dikkate alınmayabilecektir. Dolayısıyla, döviz yükümlülüklerinden doğan kur farkı nedeniyle, şirketler borca batık olmayacak veya sermaye kaybı kapsamına alınmayacaktır. Yapılan bu düzenleme ile, döviz ile makine, ekipman ya da yatırım yapmak gibi farklı sebeplerle eski kur bedelleri üzerinden borçlanıp da bilanço hesaplarında borcu sermayesinin çok üstünde görünen firmaların teknik iflas sorunu geçici süreyle çözümlenmiştir